

NT2-handleiding Russisch

Een ondersteunend naslagwerk voor NT2-docenten die werken met cursisten met het Russisch als moedertaal

Naam: Anastasiya Polozun
Studentnummer: 3167127
Taal, Mens & Maatschappij
Begeleider: Dr. E.P.M. Boef
Tweede lezer: Dr. J.M. Nortier
April 2015

Deel II: NT2-HANDLEIDING RUSSISCH

1. INLEIDING	3
2. OVEREENKOMSTEN TUSSEN HET RUSSISCH EN HET NEDERLANDS.....	5
3. VERSCHILLEN: TABEL	6
4. VERSCHILLEN: UITSPRAAK.....	8
5. VERSCHILLEN: WOORDSOORTEN	10
6. VERSCHILLEN: ZINNEN	17
7. OEFENINGEN	20
7.1 <i>UITSPRAAK</i>	20
Korte versus lange klinkers	20
Klinkerreductie	20
Zachte medeklinkers	21
Dubbele medeklinkers	22
7.2 <i>WOORDEN</i>	22
Zelfstandige naamwoorden	22
<i>Meervoud</i>	22
<i>Geslacht</i>	23
<i>Naamval</i>	24
Voornaamwoorden	24
Werkwoorden	28
<i>Sterke vs zwakke werkwoorden</i>	28
<i>Pro-drop</i>	29
Gerundium	30
Bijwoord	31
7.3 <i>ZINNEN</i>	32
Woordvolgorde	32
Tijdsagreement	33
8. VERTALINGEN VOOR DE DOCENT	34
9. TABEL: Reductie van de klinkers in het Russisch	37

1. Inleiding

Voor u ligt de NT2-handleiding voor het Russisch die gemaakt is als onderdeel van het afstudeerproject aan Universiteit Utrecht. Er bestaan talrijke NT2-grammatica's en methodes, ook zijn er veel beschrijvende boeken over de talen van de etnische minderheden in Nederland, waar onder andere grammaticale eigenschappen van deze talen in beschreven staan, maar een beknopt naslagwerk voor NT2-docenten over de moedertaal en (grammaticale) verschillen van deze taal met het Nederlands, dat ontbreekt in het moderne NT2-onderwijs. In deze handleiding worden de knelpunten van de NT2-verwerving waarmee Russischspreekende NT2-ers moeite zouden moeten hebben in kaart gebracht. De knelpunten zijn geselecteerd naar aanleiding van de resultaten van de in deel I van deze scriptie uitgevoerde Contrastieve analyse tussen de Russische en Nederlandse taal. Wat deze handleiding uniek maakt, is dat er oefeningen voor deze knelpunten aangeboden worden, zodat de handleiding ook in de praktijk als extra ondersteuning gebruikt kan worden door NT2-docenten. Niet alle oefeningen zijn echter door mij bedacht. Een aantal oefeningen zijn overgenomen uit de Russisch geschreven leergang *Goed zo!* van Boland, H. en Mihajlova, I. (2005). Enkele oefeningen uit deze handleiding zijn in het Russisch en worden daarom voor het gemak van de NT2-docenten naar het Nederlands vertaald.

Omdat (volwassen) NT2-ers de uitspraakgewoontes en taalstructuren uit hun moedertaal meenemen naar de tweede taal die ze leren, verschillen knelpunten die NT2-ers maken per moedertaal. Als deze uitspraakgewoontes en taalstructuren met de tweede taal overeenkomen, heeft dat een positieve invloed op het verwerven van de doeltaal en maakt dit het leren van deze taal makkelijker. Dit wordt *Positieve transfer* genoemd. De *Negatieve transfer* ontstaat wanneer de gewoontes niet overeenkomen met de doeltaal. Als een Turkse NT2-er de woordvolgorde van zijn moedertaal bijvoorbeeld op het Nederlands toepast, zal het foutief Nederlands zijn (*Ik oud ben). Van dit soort knelpunten moet elke NT2-er zich bewust zijn om de *Negatieve transfer* te minimaliseren en in correct Nederlands te kunnen praten en schrijven.

De reden waarom deze NT2-handleiding voor het Russisch is geschreven, is dat het Russisch tegenwoordig de functie van Interlingua heeft in de voormalige Sovjet Unie landen. Deze handleiding zal daarom niet alleen voor de migranten vanuit Rusland van dienst kunnen zijn,

maar ook voor de Russischspreekende migranten van de andere voormalige Sovjet Unie landen. Verder is deze handleiding voor NT2-docenten vooral bedoeld als ondersteuning van het onderwijsproces wanneer ze merken dat een Russischspreekende NT2-er extra uitleg of oefeningen nodig heeft om de stof onder de knie te kunnen krijgen. Aan de andere kant kan het door Russischspreekende NT2-ers ook voor zelfstudie gebruikt worden, omdat deze handleiding in eenvoudige taal is geschreven. De antwoorden van de oefeningen worden echter niet gegeven in deze handleiding, omdat het voor het beste resultaat belangrijk is om alle resultaten met de NT2-docent te bespreken.

De opbouw van dit naslagwerk is tweedelig: eerst wordt een heel kort overzicht gegeven van de grammaticale overeenkomsten en de grammaticale verschillen tussen de Nederlandse en Russische taal die aan het licht zijn gekomen dankzij de Contrastieve analyse, vervolgens komen de oefeningen aan bod met achterin vertalingen voor NT2-docenten. Hieronder volgt een kort overzicht van de aan bod komende onderwerpen (de volgorde is gelijk voor beide delen van de handleiding):

- Omdat de uitspraak van Russischspreekende NT2-ers zo herkenbaar is, komt in H.1 de beschrijving van de fonologische verschillen (uitspraakverschillen van de klinkers en medeklinkers) aan bod.
- Verder verschillen de besproken talen onder andere van elkaar qua woordsoorten. Het Nederlands heeft bijvoorbeeld het woordje *er* en het Russisch kent het *gerundium*. Ook wijken dezelfde woordsoorten van deze twee talen soms van elkaar af. In H.2 worden de knelpunten besproken die door deze afwijkingen ontstaan.
- Het laatste hoofdstuk gaat over de zinnen. Verschillen in opbouw van de zinnen leveren ook moeilijkheden op voor de tweedetaalleerders. De meest opvallende verschillen worden in het kort besproken.

Er moet wel rekening gehouden worden met het feit dat er veel meer knelpunten bestaan dan in deze handleiding worden besproken. Ten eerste omdat niet alle woordsoorten besproken worden. De woordsoort *bijvoeglijke naamwoorden* ontbreekt onder andere, maar bij het maken van de keuzes is gekeken naar wat wel/niet moeilijk te verweven is voor de Russischspreekende NT2-ers. *Bijvoeglijke naamwoorden* worden redelijk snel verworven, omdat ze veel overeenkomsten hebben met het Russisch (plaats in de zin, trappen van vergelijking, bijwoordelijke eigenschap). Verder wordt er geen aandacht besteed aan de lidwoorden, omdat dit onderwerp al regelmatig besproken is binnen het NT2-onderwijs.

2. Overeenkomsten

Hier volgt een tabel met de grammaticale overeenkomsten tussen het Nederlands en het Russisch. Deze overeenkomsten kunnen voor een *positieve transfer* zorgen en dus het NT2-verwervingsproces versnellen voor de Russischspreekende NT2-ers, maar dat betekent niet automatisch dat bijvoorbeeld samenstellingen van deze talen volgens dezelfde regels opgebouwd worden.

Tabel 1: Grammaticale overeenkomsten tussen het Nederlands en het Russisch.

Declaratieve zinnen	De afnemende toonhoogte aan het einde van de zin
Vraagzinnen zonder vraagwoord	De toonhoogte stijgt in het woord waarop het logische accent valt
Vraagzinnen met een vraagwoord	De toonhoogte kan ook stijgen in de woorden waarop het logische accent valt, dus niet alleen in het vraagwoord
Uitspraak	<i>Neutralisatie</i> van stemhebbende medeklinkers aan het eind van het woord: hond → [hont] <i>Assimilatie</i> (aanpassing aan de daarop volgende klank): zakdoek → [zagduk], bakzeil → [bakseil]
Naamwoorden	3 woordgeslachten Onderscheid tussen enkelvoud en meervoud
	Samenstellingen
	4 naamvallen
Voornaamwoorden	Beide talen kennen persoonlijke, wederkerende, bezittelijke, wederkerige, aanwijzende, vragende, onbepaalde en vragende voornaamwoorden
Werkwoorden	Getal, persoonsvormen, tijd, modus Prefixatie & stamverandering
	Zowel koppel- als hulpwerkwoorden
Bijwoorden	Bijwoorden van plaats (<i>hier, daar</i>), van tijd (<i>vandaag, soms</i>), vragende adverbia (<i>waar? wanneer?</i>), verbindende adverbia (<i>daarom, toen</i>).
Zinnen	Zowel hoofd- als bijzinnen bestaan
Negatie	Russisch kent ook enkele negatie (naast de dubbele).

3. Verschillen: Tabel

In dit hoofdstuk volgt het overzicht van de tabellen met grammaticale verschillen tussen het Nederlands en het Russisch. Deze verschillen worden nader besproken in de volgende hoofdstukken.

Tabel 2: Verschillen fonologie: Van het Nederlands afwijkende eigenschappen van het Russisch.

Klinkers	Russisch: alleen korte klinkers
	Geen diftongen, elke vocaal wordt apart uitgesproken
	Afwijkende uitspraak: <i>i, e, a, o</i> en <i>y</i> . Geen <i>u</i> .
Klemtoon	Russisch heeft een lexicaal klemtoonsysteem.
	In het Russisch kan de klemtoon bij declinatie of vervoeging van plaats veranderen.
Woorduitspraak	Russisch: alleen klinkers onder accent worden duidelijk uitgesproken. De andere klinkers worden half en/of hard gereduceerd.
Zinsintonatie	Vooraf overeenkomsten. Verschil in vragen met een vraagwoord
Medeklinkers	Russisch kent zachte medeklinkers
	Russisch: <i>r</i> wordt nooit als <i>approximant</i> uitgesproken
	Nederlands kent <i>X, Y, f, ʒ, ŋ, ɲ, η</i> , halfklinkers <i>w</i> en <i>h</i> Russisch kent <i>x, ɣ, z, ts, tɕ</i>
	Russische hoofdletters <i>B, H, P, C, Y</i> en <i>X</i> klinken anders
	Russisch: dubbel geschreven medeklinkers worden vaak als één lang medeklinker uitgesproken

Tabel 3: Verschillen in de grammaticale eigenschappen/aanwezigheid van de woordsoorten tussen het Nederlands en het Russisch.

Zelfstandige naamwoorden	Russisch: geen lidwoorden
	Russisch: woordgeslacht gemarkeerd, woordgeslacht agreement in de zin/tekst Nederlands: onzijdig woordgeslacht gemarkeerd
	Russisch: ingewikkelde paradigma (en agreement) van woordgetal

	Nederlands: meervoud kent 2 uitgangen <i>-s</i> en <i>-en</i> + uitzonderingen
	Russisch: 6 naamvallen Nederlands: 4 naamvallen waarvan 1 gemarkeerd
	Russisch: aspect Nederlands: hulpwerkwoorden van aspect
Voornaamwoorden	Nederlands: persoonlijk vnw. met of zonder nadruk
	Russisch: bijvoeglijk vnw. zelfstandig gebruikt Nederlands: bezittelijk vnw. na zelfs. nw. met <i>van</i> (<i>van Jan</i>)
	Russisch: onbepaald vnw. <i>men</i> ontbreekt → pro-drop
	Nederlands: wederkerend vnw. wordt verbogen
Werkwoorden	Nederlands: zwakke vs sterke ww.
	Russisch: pro-drop
	Russisch: geen koppelww. <i>zijn</i> in tegenw.tijd
Deelwoorden	Russisch: constructies met deelwoorden door komma gescheiden
	Russisch: deelwoorden worden verbogen
Gerundium	Nederlands: geen gerundium
Bijwoord	Nederlands: woordje <i>er</i> (verschillende functies)

Tabel 4: Verschillen in de zinsopbouw tussen het Nederlands en het Russisch.

Woordvolgorde	Russisch: wordt bepaald door communicatieve doeleinden van de spreker
	Nederlands: V2. Nederlands: in bijzinnen ww. achteraan Russisch: met bijzinnen geen tijdsagreement Russisch: alle soorten bijzinnen met komma's gescheiden
Ja/nee vragen	Russisch: intonatie bepalend
Negatie	Russisch: dubbele negatie mogelijk Russisch: gebruik van <i>geen</i> is anders
	Russisch: eigenschap-/handelingnegatie → negatie staat vóór ww/vóór desbetreffend woord

4. Verschillen: uitspraak

In het kort zullen hier de verschillen in de uitspraak van de klinkers en medeklinkers van het Nederlands en het Russisch beschreven worden.

4.1 Klinkers.

Een groot verschil met het Russisch is dat de lengte van de klinkers in het Nederlands betekenisonderscheidend is. Woordparen zoals *loos – los*, *lees – les*, *zaal – zal* bestaan in het Russisch niet want het Russisch heeft geen lange klinkers. Diftongen kent het Russisch ook niet. Klinkers hoeven in het Russisch verder niet gerond te zijn. De volgende tabel geeft een overzicht van het klankstelsel van de talen in kwestie.

Tabel 5: Classificatie van de geaccentueerde klinkers in het Russisch en Nederlands in termen van klinkerplaats en klinkerhoogte.

Russisch				Nederlands			
Plaats Hoog- Te	Vóór	Midden	Achter	Plaats Hoog- te	Vóór ongerond	Midden	Achter
					+/- gerond ¹		
Hoog	i	(i) ²	u	Hoog	i. (biet)	y. (buut)	u (boek)
Midden	e		o	Half hoog	e. (beek)	ø (beuk)	o. (boot)
Laag		a		Half laag	I (bit)	ø (bus)	ɔ (bot)
				Laag	ɛ (bed) ɛi (bijt)	a. (baas) ɑ (bad) æy (buit)	au (bout)

Voor het Russisch is het zeer normaal om de klinkers die buiten de klemtoon staan te reduceren. Klinkers worden *half gereduceerd* als ze qua positie helemaal aan het begin van het woord en in de eerste lettergreep vóór het accent staan. Klinkers worden *sterk gereduceerd* na het accent en verder vóór het accent. Op p. 37 is de tabel te vinden met de reductieregels van de klinkers

¹ Dikgedrukte fonemen zijn gerond.

² Ъ [ɨ] en и [i] zijn eigenlijk allofonen van het foneem /i/, maar omdat Ъ [ɨ] qua articulatie er sterk van afwijkt, wordt hij vaak ook in de tabel weergegeven.

in het Russisch. Russischsprekende NT2-ers zullen bijvoorbeeld [krəkʌdíl] zeggen in plaats van [krokodíl] en [kɪmʌnó] in plaats van [kimóno]. Uit de voorbeelden is te zien dat de klemtoon in het Russisch ook anders is. Er is geen vaste klemtoonpositie zoals bijvoorbeeld het geval is in het Pools, waar de klemtoon altijd op de voorlaatste lettergreep valt. Het Russisch heeft een lexicaal klemtoonsysteem. Dit betekent dat de goede klemtoonpositie per woord uit het hoofd geleerd moet worden. In gevallen waar geen lexicale klemtoonmarkering voorkomt, is de klemtoon altijd stam-finaal. Dit alles is in tegenstelling tot het Nederlands waar de zwaarte van de syllabe een rol speelt bij het vaststellen van de klemtoonpositie in een woord en waar in ongelede woorden de klemtoon nooit verder naar links mag liggen dan op de derde syllabe van achteren. Bijvoorbeeld, felicitatie versus по́хороны (begráfenis) /póhorony/.

4.1. Medeklinkers.

Russische medeklinkers zijn: б [b], в [v], г [g], д [d], ж [ʒ], з [z], к [k], л [l], м [m], н [n], п [p], р [r], с [s], т [t], ф [f], х [x], ц [tʃ], ч [tʃ], ш [ʃ], щ [ʃʹ].

De volgende medeklinkers zijn hetzelfde als de Nederlandse medeklinkers: б [b], в [v] van *werk*, г [g], д [d], з [z], к [k], л [l], м [m], н [n], п [p], р [r], с [s], т [t], ф [f] van *fiets*.

Nieuw voor de Russischtalige NT2-ers zijn de volgende medeklinkers: [ɣ] van *gal*, [h] van *haar*, [ŋ] van *rang*, approximant [ɹ] van *peer*, *werk* en [v] van *vader*.

In tegenstelling tot het Nederlands waar medeklinkers altijd hard worden uitgesproken kent het Russisch ook zachte paren voor de hard uitgesproken medeklinkers. Medeklinkers worden in het Russisch zacht uitgesproken, als ze na de volgende medeklinkers klinkers и [i], е [e], я [ja], ё [jo], ю [joe] staan. Bijvoorbeeld, торт ([tort] / taart) versus тѐнь ([t'enʹ]/schaduw). De Nederlandse woorden *bed*, *sliep* en *tip* zullen daarom door de (beginnende) Russischsprekende NT2-ers met een zachte *b*, *l* en *t* uitgesproken worden.

Net als het Nederlands kent het Russisch *neutralisatie* van stemhebbende medeklinkers aan het eind van het woord en *assimilatie* (aanpassing aan de daarop volgende klank). Bijvoorbeeld:

(1) Nederlands: ‘hond’ is fonologisch /hond/ en fonetisch [hont]

Russisch: ‘крóвь’ (bloed) fonologisch /króvʹ/ en fonetisch [krófʹ]

(2) Nederlands: zakdoek [zagduk]

Russisch: вокzáл (station) /vokzáł/ [vʌgzál]

5. Verschillen: Woordsoorten

Hier volgt een beschrijving van de verschillen in eigenschappen van de uitgekozen woordsoorten: zelfstandige naamwoorden, voornaamwoorden, werkwoorden, deelwoorden, gerundia en bijwoorden.

5.1 Zelfstandige naamwoorden (substantiva)

5.1.1 Lidwoorden. Een vaak voorkomende fout van Russischspreekende NT2-ers is dat ze fouten maken in het gebruik van lidwoorden. Dit komt omdat het Russisch geen lidwoorden heeft. Bepaaldheid en onbepaaldheid worden in het Russisch daarom op een andere manier uitgedrukt: er worden naamvallen, getallen en/of de woordvolgorde voor gebruikt. Bijvoorbeeld:

(3) Onbepaald:

Девочка прежде никогда не видела ВОЛКОВ. Het meisje heeft nog nooit wolven gezien/Devochka prezhde nikogda ne videla volkov./

(4) Bepaald:

Волка девочка прежде никогда не видела. Het meisje heeft nog nooit de/deze wolf gezien. /Volka devochka prezhde nikogda ne videla./

In dit voorbeeld wordt het in het Russisch met enkelvoudsvorm versus meervoud en de plaats in de zin van het object ‘gespeeld’ om de bepaaldheid uit te drukken, terwijl het in het Nederlands dankzij de lidwoorden eenvoudig eruit te halen is.

5.1.2 Woordgeslacht. Beide talen in kwestie hebben drie woordgeslachten (mannelijk, vrouwelijk en onzijdig). In het Russisch wordt het geslacht van de woorden in de woorden zelf gemarkeerd door middel van flexies, terwijl de woorden in het Nederlands ongemarkeerd blijven. In het Nederlands wordt het lidwoord *het* voor onzijdige woorden en het lidwoord *de* voor mannelijk en vrouwelijk woordgeslachten gebruikt. Daarnaast wordt het woordgeslacht in het Russisch uitgedrukt in de flexies van de werkwoorden, voornaamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden in alle tijdsvormen. Dat gebeurt in het Nederlands niet en dit vergemakkelijkt het leerproces van het Nederlands voor de Russischspreekenden. Toch gaat het fout in het

bepalen van het woordgeslacht want er is geen één op één relatie tussen de woordgeslachten van deze twee talen. Bijvoorbeeld *de baard* is in het Nederlands *mannelijk* maar in het Russisch *vrouwelijk* met als gevolg dat Russischsprekende mannen zullen zeggen **Ik heb haar geschoren*.

5.1.3 Naamval. Het Russisch kent zes naamvallen: nominativus (1e), genitivus (2^e), dativus (3^e), accusativus (4^e), instrumentalis (5^e) en locativus (6^e). In het Russisch worden uitgangen van alle naamvallen altijd expliciet uitgedrukt, terwijl ze in het Nederlands nauwelijks meer morfologisch relevant zijn, hetgeen het verwervingsproces voor de Russischsprekende NT2-ers versnelt. Aan de andere kant, gebruikt het Nederlands veel meer preposities dan het Russisch omdat zelfstandige naamwoorden in het Nederlands niet verbogen kunnen worden. Vaak zijn dat vaste combinaties van werkwoorden en preposities die uit het hoofd geleerd moeten worden:

(5) Houden van iemand – любить (werkwoord) + 4^e

Geven aan iemand – давать (werkwoord) + 3^e

Wachten op de bus - ждать (werkwoord) + 4^e автобус (bus)

Bang zijn voor iemand - бояться (werkwoord) + 4^e

5.2 Voornaamwoorden (pronomina)

Zoals in tabel 2 wordt weergegeven kent het Russisch geen **persoonlijke voornaamwoorden** met nadruk. Daarom wordt hieronder zowel *je* als *jou* met hetzelfde voornaamwoord *тебя* vertaald.

(6) Hoe gaat het met *je*? → En met *jou*?

Как у *тебя* дела? → А у *тебя*?

Wat **betrekkelijk voornaamwoorden**, of relatief pronoma, betreft is het in het Russisch niet verplicht dat werkwoorden in de relatieve bijzinnen achteraan staan:

(7) De trein die net vertrokken is, gaat naar Amsterdam.

In het Russisch mag het werkwoord *vertrekken*³ ook direct na het betrekkelijke voornaamwoord staan.

³ Het Russisch kent koppelwerkwoord *zijn* niet

Het voornaamste verschil tussen de **bezittelijke voornaamwoorden** in het Russisch en het Nederlands, is dat in het Nederlands het voorzetsel *van* wordt gebruikt, als een bezittelijk voornaamwoord na het woord staat dat het bepaalt (bezit): broer *van mij*. In het Russisch mogen bezittelijk voornaamwoorden er zowel vóór als achter staan maar er wordt geen extra voorzetsel gebruikt als het na het bezit staat: *мой брат /moj brat/ vs брат мой /brat moj/*.

Het verschil tussen de **onbepaalde voornaamwoorden** in het Russisch en het Nederlands is de manier van onderscheid maken tussen het onpersoonlijke gebruik van het woord “ze” en het woord “men”. In het Nederlands wordt “ze” voor informele contexten gebruikt en “men” voor formele, terwijl voor formele uitingen in het Russisch pro-drop wordt gebruikt:

(8) Ze zeggen dat dat niet mag. - Они говорят, что это делать нельзя.

Men zegt dat dat niet mag. - Говорят, что это делать нельзя.

Tot slot kent het Russisch slechts één vorm van het **wederkerend voornaamwoord**, *себя*, dat alleen voor de naamval wordt verbogen en wordt, in tegenstelling tot het Nederlands, bij elke persoon en elk getal gebruikt:

(9) Вы говорили о себе – U sprak over uzelf

Вы говорили о себе – Jullie spraken over jezelf.

Они говорили о себе – Zij spraken over zichzelf.

5.3 Werkwoorden (verba)

Voor de werkwoorden geldt in het algemeen dat het Russisch geen scheidbare werkwoorden kent maar het heeft wel aspect, terwijl het Nederlands naast scheidbare werkwoorden, hulpwerkwoorden van aspect heeft. Daarnaast laten beide talen het vormen van nieuwe werkwoorden door middel van prefixen toe: *kopen- afkopen-bijkopen-omkopen* – (*verkopen*) versus *купить - подкупить - прикупить - выкупить* – (*продать*⁴).

5.3.1 Getal en persoon

Het Russisch heeft net als het Nederlands enkelvouds- en meervoudsvormen. Ook hebben beide talen de 1^e, 2^e en 3^e persoon. Het Nederlands heeft echter bijna geen uitgangen voor de 1^e, 2^e en 3^e persoon in enkelvouds- en meervoudsvormen in vergelijking met de uitgangsparadigma van

⁴ *Verkopen* heeft in het Russisch een andere stam.

het Russisch. In het Nederlands wordt in de tegenwoordige tijd *-t* aan de 3^e persoon enkelvoud en *-en* aan meervoudsvormen toegevoegd, terwijl het Russisch in de tegenwoordige tijd voor elke persoonsvorm zowel in het meervoud als in het enkelvoud aparte uitgangen kent.

5.3.2 Stamveranderingen

Beide talen in kwestie kennen stamveranderingen. Het Russisch kent geen verdubbeling van de klinkers zoals in *koken – kookt*, maar het kent wel de afwisseling van klinkers:

- (10) *везу* /vezu/ (ik draag/ik voer)- *возить* /vozit'/ (dragen/voeren)
сухой /suchoj/ (droog)- *сохнуть* /sochnut'/ (drogen (onvoltooid aspect))
- *засыхать* /zasichat'/ (drogen (voltooid aspect))

Afwisseling van medeklinkers bestaat wel in beide talen:

- (11) *reizen – reist*, *kopen – gekocht*, *lezen – las*, *leven (zwak) – leefde*
пахать /pachat'/ (ploegen/hard werken) – *пауы* /pashu/, (ik ploeg)
водить /vodit'/ (rijden) - *вожу* /vozhu/ (ik rijd)
носить /nosit'/ (dragen) - *ношу* /noshu/ (ik draag)

5.3.3 Koppelwerkwoorden

Verder hebben beide talen koppelwerkwoorden, maar in de Russische grammatica worden zowel hulp- als koppelwerkwoorden, 'hulpwerkwoorden' genoemd. De Nederlandse koppelwerkwoorden *blijken*, *schijnen*, *lijken*, *heten*, *vóórkomen* zijn in het Russisch 'gewone' werkwoorden en worden vaak in combinatie met voorzetsels gebruikt.

In de tegenwoordige tijd komt het koppelwerkwoord *zijn/worden* in het Russisch niet voor maar in de toekomstige en verleden tijden wel:

- (12) Ik ben student - Я студент (Lett.: Ik student)
Ik zal student zijn - Я буду студентом
Ik was student - Я был студентом

5.3.4 Pro-drop

Tot slot heeft het Russisch het grammaticale verschijnsel *pro-drop* (Pronoun-dropping). Het houdt in dat in het Russisch het subject van de zin weggelaten mag worden. Wie de handeling

doet/ over wie het gaat is uit de uitgangen/flexies te halen. Pro-drop vindt in het Russisch in alle drie de tijdsvormen plaats, en zowel in vragende als in declaratieve zinnen. Het noemen van het subject in het Nederlands daartegen is een must:

(13) Wat heeft hij (zij) gebracht?

- Что принес(ла)? /chto prines(la)?/ (Lett.: Wat gebracht?) → *l* – verl.tijd, *a* - vrouwelijk
of
- Что он(а) принес(ла)? /chto on(a) prines(la)?/ (Lett.: Wat hij(zij) gebracht?)

(14) Zij heeft gekocht.

- Купила /kupila/ (Lett.: gekocht): *l* → verl. tijd, *a* – 2^e pers, vrouwelijk

(15) Hij (zij) wil het.

- Хочет это /xochet eto/ (Lett.: wilt): *t* – tegenw. tijd, 2^e pers, zowel mannelijk als vrouwelijk.

5.4 Deelwoord

Zowel *actieve* als *passieve* deelwoorden bestaan in beide talen in kwestie. Deelwoorden worden in het Russisch verbogen naar geslacht, getal en naamval, terwijl ze in het Nederlands onveranderd blijven, maar ze worden dan wel in combinatie met de hulpwerkwoorden *hebben/worden* gebruikt in de actieve vorm in de verleden tijd en in de passieve vorm in de tegenwoordige tijd. Verder staan de constructies met het deelwoord in het Russisch altijd tussen komma's.

Als een constructie met het deelwoord in het Russisch achter een zelfstandige naamwoord staat, wordt het naar het Nederlands vertaald m.b.v. een relatiefzin:

(16) actief t.t.: читающий мальчик (m.) – de *lezende* jongen

actief v.t.: мальчик, читавший этот рассказ (m.) – de jongen die dit
verhaal *gelezen heeft*

passief t.t.: читаемая книга (v.) – het boek dat *gelezen wordt*

passief v.t.: прочитанный текст (m.) – de (*uit*)*gelezen* tekst

Alle constructies met een deelwoord kunnen (in het Russisch) geparafraseerd worden met behulp van *die/dat*. Bijvoorbeeld: читающий мальчик (de lezende jongen) versus мальчик, который читает (de jongen *die* leest).

5.5 Gerundium

Het Nederlands kent geen gerundium. Het gerundium is afgeleid van het werkwoord en lijkt wat vorm betreft op een bijwoord: het wordt niet verbogen of vervoegd. Een constructie met het gerundium wordt gebruikt wanneer de handelende persoon van de hoofdhandeling gelijk is aan die van de nevenhandeling. Het gerundium wordt in het Russisch bijna altijd door middel van een komma toegewezen:

- (17) Imperfectief gerundium: *He говоря(ger.)* ни слова, она вышла из комнаты. – Zij ging de kamer uit *zonder* iets *te* zeggen.
Perfectief gerundium: *Подобрав(ger.)* наши чемоданы, мы вышли на улицу. – *Nadat* we onze koffers *hadden opgepikt*, liepen we naar buiten.

Omdat het Nederlands geen gerundium kent, worden Russische constructies met het gerundium in het Nederlands op verschillende manieren vertaald:

- (18) **Zonder te + inf. :** Het bedrijf heeft het oog laten vallen op de nieuwe Boeing, *zonder deze al te bestellen*. - <...>, *не делая заказа*.
Met het voegwoord *terwijl*: ‘Hoi, Tom,’ zei oom, *terwijl* hij met uitgestoken arm op mijn zoon *afliep*. - <...>, *идя на встречу с протянутой рукой*.
Door + inf.: *door bekend te maken* – *сообщая*
Na (te) + inf.: *Na enig nadenken* herinnerde ik me dat <...>. - *Подумав немного, я вспомнил, что* <...>.
Bijzinnen met *nadat en toen*: Pas *toen* ik tien jaar geleden in London *kwam* wonen, <...> - Только десять лет назад, *переехав* жить в Лондон, <...>.

5.6 Bijwoord ER (adverbium ER)

Een adverbium is een woord dat iets zegt over een werkwoord, een adjectief of een ander adverbium. In beide talen blijven adverbia invariant. Er zijn adverbia van bijvoorbeeld plaats (*hier, daar*), van tijd (*vandaag, soms*), vragende adverbia (*waar? wanneer?*), verbindende adverbia (*daarom, toen*). Deze adverbia komen in beide onderzochte talen voor. Naast deze adverbia heeft het Nederlands het adverbium *er*, dat in het Russisch niet bestaat. Het komt in het Nederlands in vijf verschillende functies voor (voorlopig subject, aanduiding van plaats, gecombineerd met een prepositie, gecombineerd met een telwoord en als subject van een passieve zin).

Hieronder volgen voorbeelden van hoe deze vijf functies van *er* zich in het Russisch voordoen:

- **Als voorlopig subject** wordt *er* naar het Russisch niet vertaald:

(19) *Er* zit een kat in de tuin. - В огороде сидит кошка. (Lett.: In de tuin zit een kat.)

- **Als aanduiding van plaats** worden in het Russisch i.p.v. *er* aanwijzende voornaamwoorden gebruikt:

(20) Ken je Amsterdam? Ik heb *er* gewoond. - Ты знаешь Амстердам? Я там/тут жил. (Lett.: Ik heb *daar/hier* igewoond.)

- **In combinatie met respectievelijk een voorzetsel en een telwoord** wordt in het Russisch ook een prepositie gebruikt, maar *er* blijft ontbreken:

(21) Ik heb *er* weleens van gehoord. - Я об этом однажды слышал.
(aanwijz. voornaamwoord *dit*)

Ik heb *er* vier. - У меня *их* четыре. (persoonl. voornaamwoord *hen*)

- **Als *er* als subject van een passieve zin** wordt gebruikt, wordt het in het Russisch door middel van een onpersoonlijke actieve zin vertaald. In onpersoonlijke actieve zinnen wordt de handeling niet toegeschreven aan een specifieke persoon maar aan één of meer personen in het algemeen:

(22) *Er* wordt gebeld. – Звонят. (Letterlijk: Bellen. 3e pers. meerv.)

6. Verschillen: Zinnen

In dit laatste hoofdstuk over grammaticale verschillen tussen het Nederlands en het Russisch wordt ingegaan op de zinnen. Eerst komt de woordvolgorde aan bod, vervolgens worden Ja/Nee zinnen besproken en tot slot volgt de negatie.

6.1 Hoofdzinnen

De woordvolgorde in de hoofdzinnen in het Nederlands staat min of meer vast. Een heel belangrijk verschil met het Russisch is dat het Nederlands de *verb second* (V2) eigenschap heeft, d.w.z. dat het werkwoord in de hoofdzinnen altijd op de tweede grammaticale plek komt te staan. Daartegen is de woordvolgorde in het Russisch vrij, maar toch niet helemaal willekeurig:

(23) Ik sta morgen vroeg op. - Мне *завтра* рано вставать.

(Letterlijk: Mij *morgen* vroeg opstaan.)

(24) *Morgen* sta ik vroeg op. - *Завтра* я рано встану.

(Letterlijk: *Morgen* ik vroeg opsta⁵.)

Het Russisch is ook een SVO-taal⁶ maar de woordvolgorde wordt door de communicatieve doeleinden van de spreker bepaald. De woordvolgorde in neutrale beweringen is als volgt: onderwerp – gezegde – lijdend of meewerkend voorwerp – bepalingen.

Het is tot slot notabel dat in het Russisch, i.t.t. het Nederlands, een bijwoordelijke bepaling (van tijd en/of plaats) bij het gezegde vóór het werkwoord staat: Он весело *вбежал в комнату* (Letterlijk: Hij vrolijk *rende in de kamer*), terwijl hij er in het Nederlands na komt staan: *Hij rende vrolijk de kamer binnen*.

6.2 Bijzinnen

Net als bij de hoofdzinnen wordt de woordvolgorde in de bijzinnen in het Russisch bepaald door de communicatieve doeleinden. Dit geldt niet voor het Nederlands want in deze taal staat het subject vooraan in de bijzin en het werkwoord achteraan.

⁵ Het Russisch kent geen scheidbare werkwoorden.

⁶ S=subject, V=verbia/werkwoord, O=object.

Het volgende belangrijke verschil is dat het Russisch geen tijdsagreement vereist tussen de hoofd- en bijzinnen:

- (25) Ik *wist* dat je *zou* komen. - Я знала, что ты *придешь* (Letterlijk: Ik *wist*, dat je *zal* komen).

In (25) worden werkwoorden in het Nederlands in dezelfde tijdsvorm gebruikt, maar in het Russisch staat het werkwoord in de bijzin in de toekomstige tijd, hoewel het werkwoord in de hoofdzin in de verleden tijd wordt gebruikt.

In tegenstelling tot de Nederlandse taal moeten in het Russisch alle soorten bijzinnen in het schrift door een komma van elkaar worden gescheiden:

- (26) Он сказал, что придет вовремя. (Letterlijk: Hij zei, dat zal komen op tijd). - Hij zei dat hij op tijd zou komen.
- (27) Девочка, которая там стоит, моя сестренка. (Letterlijk: Meisje dat daar staat, mijn zusje.) - Het meisje dat daar staat, is mijn zusje.

6.3 Ja/Nee vraagzinnen

Ja/nee vraagzinnen hebben in het Russisch geen speciale woordvolgorde, terwijl ze in het Nederlands met een werkwoord beginnen. Bovendien stijgt de intonatie in het Nederlands bij het woord dat bevestiging/ontkenning vereist. In het Russisch is de sterk stijgende intonatie van belang om de ja/nee vraagzinnen te onderscheiden van de mededelende zinnen:

- (22) Kom je morgen terug? - Ты завтра вернешься? (Letterlijk: Je morgen terug komt?) Of Ты вернешься завтра? (Letterlijk: Je terug komt morgen?)
- Kom jij morgen terug? - Ты завтра вернешься? (Letterlijk: Je morgen terug komt? Of Ты вернешься завтра? (Lett.: Je terug komt morgen?))

6.4 Negatie

Het Russisch kent dubbele negatie. Bijvoorbeeld in *Ik heb hem nooit gezien* staat in het Nederlands *nooit* als negatieteken. Dezelfde zin klinkt in het Russisch als *Я никогда его не видел* (Letterlijk: Ik nooit hem niet gezien.), waar zowel *nooit* als *niet* voor de negatie zorgen.

Verder moet *niet* in het Russisch altijd vóór het woord (handeling, eigenschap, persoon, etc.) staan waar het om gaat s:

(23) *Я не приду* (Lett.: Ik niet kom) – Ik kom niet.

(24) *Он этого не видит* (Lett.: Hij dit niet ziet) - *Ниж ziet het niet*.

(25) *Это был не он* (Lett.: Dit was niet hij) – Dat was hij niet.

Говорят, что это был не он (Lett.: Zeggen dat dat was niet hij) – Men zegt dat dat niet hij was.

(26) *Это не было красиво* (Lett.: Dit niet was mooi) – Dat was niet mooi.

Tot slot heeft het Nederlands twee soorten negatie: *geen* en *niet*. Het gebruik van *geen* is in het Russisch anders. Zo worden bijvoorbeeld de Nederlandse zinnen *Ik heb geen melk* en *Daar heb ik geen verstand van* respectievelijk naar het Russisch vertaald als *У меня нет молока* (Lett.: *Bij mij nee melk*) en *Я в этом не разбираюсь* (Lett.: *Ik in dit niet heb verstand*).

DEEL 2: Oefeningen

Uitspraak

Korte versus lange klinkers

Klinkers	Russisch: alleen korte klinkers
----------	---------------------------------

Oefening 1.

Doel van de oefening: Uitspraak van de lange klinkers aanleren.

Luister naar de woorden en herhaal. Probeer alle klinkers duidelijk kort of lang uit te spreken.

a. Bak-baak, tak-taak, bef-beef, tem-teem, bot-boot, pot-poot, bom-boom, fut-fuut, put-puut, juk-buut, kapt-kaapt, bent-beent, kopt-koopt.

b. Aankom, opneem, bontknoop, afkoop, buurman, duurzaam, boodschap, bespaart, daarmee, omgekeerde, helemaal, schoonmaken, hoogste, opereerde, logeert, reageerde, daaronder.

Klinkerreductie

Woorduitspraak	Russisch: alleen klinkers met accent worden duidelijk uitgesproken. De andere klinkers worden half en/of hard gereduceerd.
----------------	--

Oefening 2:

Doel van de oefeningen: Reductie van de klinkers afleren, beseffen van de reductiegewoonte.

Luister naar de woorden en herhaal ze. Probeer alle klinkers duidelijk uit te spreken:

Ondoorgrondelijk, afkomen, opkoop, plantenkamer, schitterende, universiteit, donderdagavond, absoluut, apparaten, rechtbank, enthousiasme, taalkunde, telefoontarieven, uitverkocht, activiteiten, supermarkten, aandeelhoudersvergadering, productie, tekort, tomaten, ongelukkig, gemeenteraad, opzicht.

Oefening 3.

Probeer je 3-5 woorden te herinneren die voor je gesprekspartner onduidelijk waren wegens jouw gereduceerde/foutieve uitspraak van de klinkers. Schrijf ze hieronder op en leer ze goed uit te spreken.

1. -----
2. -----
3. -----
4. -----
5. -----

Oefening 4.

Probeer de volgende woorden goed uit te spreken (met veel aandacht voor de klinkers). Schrijf ernaast hoe je gewend was deze woorden uit te spreken.

1. Krokodil -
2. Prognose -
3. Producten -
4. Omstandigheden -
5. Salaris -
6. Onderhandelingen –
7. Professor –

Zachte medeklinkers

Medeklinkers	Russisch kent zachte medeklinkers
--------------	-----------------------------------

Oefening 5.

Doel van de oefeningen: Zachte uitspraak van de medeklinkers afleren.

Luister naar de woorden en herhaal ze. Probeer alle medeklinkers hard uit te spreken.

Politiek, internet, kleren, allerbeste, meer, gordijnen, ondertussen, leven, eigenlijk, helemaal, vliegtuig, verpleegster, bedienen, alleen, liep, weliswaar, betrekkelijk, wijde, tien, type, die, tule, reeks, politie, belachelijk, uitkeren, lijsttrekkers, lucht, zijn, heeft, stilte, algemeen.

Oefening 6.

Van welke woorden uit de oefening 5 vind je het moeilijk om de medeklinkers juist uit te spreken? Bedenk meer woorden met deze medeklinker(s) in combinatie met de klinkers e en/of i/ie en leer ze goed uit te spreken.

- 1.-----
- 2.-----
- 3.-----
- 4.-----
- 5.-----

Dubbelle medeklinkers

Medeklinkers	Russisch: dubbel geschreven medeklinkers worden vaak als één lange medeklinker uitgesproken
--------------	---

Oefening 7.

Doel van de oefeningen: Juiste uitspraak van de dubbele medeklinkers aanleren.

Luister naar de woorden en herhaal ze. Probeer de dubbele medeklinkers goed uit te spreken.

Maatschappelijk, onderdrukking, bezittingen, wettelijk, stemmen, aanvaardden, kennis, ontwikkelen, betrekking, mislukken, oplossing, zwakken, winnen, stappen, gemakkelijk, verschillende, apparaat, *Tuttifrutti*, irriteren, passeren, alle, schitterende, ballet.

Woordvorming

Zelfstandige naamwoorden

Meervoud

Zelfstandige naamwoorden	Nederlands: meervoud kent 2 uitgangen <i>-s</i> en <i>-en</i> + uitzonderingen
--------------------------	--

Oefening 8.

Doel van de oefeningen: het gebruik van de juiste meervoudsuitgangen aanleren.

Bekijk het voorbeeld en de oefening. Maak de zinnen zelfstandig af.

Voorbeeld: Hebt u één boekwinkel gehad? → Nee, ik heb twee boekwinkels gehad.

1. Heb je één sprookje verteld? 2. Heb je één deur gemaakt? 3. Hebt u op één raam geklopt? 4. Hebt u één uur gewandeld? 5. Hebt u één nacht gewerkt? 6. Heb je één beest gepakt? 7. Heb je één taal geleerd?

Oefening 9.

Doel van de oefeningen: het gebruik van de juiste meervoudsuitgangen aanleren.

Vertaal naar het Nederlands.

1. прекрасные идеи; 2. мои братья; 3. не очень хорошие фасады; 4. трудные уроки; 5. семь лун; 6. наши ночи на лестницах; 7. двое (настольных) часов; 8. два часа; 9. старые товарищи по школе; 10. новые центры; 11. ваши сыновья; 12. воскресения; 13. много интересных словечек.

Oefening 10.

Doel van de oefeningen: het gebruik van de juiste meervoudsuitgangen aanleren.

Vertaal naar het Nederlands in de meervoudsvorm.

1. Машина; 2. кровать; 3. цветок; 4. книга; 5. подарочек; 6 фильм; 7. история; 8. собака; 9. дом; 10. шкаф; 11. спичка; 12. мужчина; 13. бабушка; 14. школа; 15. язык; 16. телефон; 17. рыба; 18. женщина; 19. слово; 20. музей.

Geslacht

Zelfstandige naamwoorden	Russisch: woordgeslacht gemarkeerd, woordgeslacht agreement in de zin/tekst Nederlands: onzijdig woordgeslacht gemarkeerd
--------------------------	--

Oefening 11.

Doel van de oefening: ongemarkeerdheid van het woordgeslacht leren.

Zoek in het Groene boekje het woordgeslacht van de volgende woorden op. Vertaal ze en vergelijk ze met de Russische woordgeslachten.

1. De kroeg
2. De auto
3. Het boek
4. Het huis
5. Het systeem
6. De baard
7. De neus
8. Het oog
9. De rok
10. Het wiel

Naamval

Zelfstandige naamwoorden	Russisch: zes naamvallen
--------------------------	--------------------------

Oefening 12.

Doel van de oefeningen: Impliciteit van de naamvallen in het Nederlands en de rol van de voorzetsels daarbij demonstreren.

1. Kies steeds **de juiste pan**. - Всегда выбирайте **правильную** сковородку.
2. Zij draait **het fornuis** uit. - Она выключает плиту.
3. Hij rolde zich op zijn **rug**. - Он перевернулся на спину.
4. Kinderen luisterden **naar muziek**. - Дети слушали музыку.
5. Hij staat **op** die **vrouw** te wachten. - Он стоит ждет ту женщину.
6. Dit is Jans auto/Dit is auto **van** Jan. - Это машина Яна.

Voornaamwoorden

Voornaamwoorden	Nederlands: persoonlijk vnv. met of zonder nadruk
-----------------	---

Oefening 13.

*Doel van de oefening: Persoonlijke voornaamwoorden met nadruk juist leren gebruiken.
Kies de juiste vorm van het persoonlijk voornaamwoord.*

1. Hoe is het met je/jou? – Goed. En met je/jou? 2. Ik zag je/jou gisteren op de markt. – En ik zag je/jou niet. 3. Ik ben blij voor je/jou! – En ik voor je/jou! 4. Had je/jij al van dat advocatenkantoor gehoord? 5. Kom je/jij dat pakje brengen of doet hij dat? 6. Kun je/jij me/mij goed horen of niet?

Voornaamwoorden	Russisch: bijvoeglijk vnw. zelfstandig gebruikt Nederlands: bezittelijk vnw. na zelfs. nw. met <i>van</i> (<i>van Jan</i>)
-----------------	---

Oefening 14.

*Doel van de oefening: Zelfstandig gebruik van de bijvoeglijk voornaamwoorden afleren.
Kies het juiste antwoord.*

1. Is dit jouw boek?

- Ja, dit is mijn boek.
- Ja, van mij.
- Nee, dit is mijn boek niet.
- Nee, niet mijn.

2. Staat daar auto van Anton?

- Ja, dat is zijn auto.
- Ja, dat is zijn.
- Nee, dat is zijn niet.
- Nee, dat is niet zijn auto.

3. Is dit jouw of zijn cadeautje?

- Dit is mijn.
- Dit is van hem.
- Dit is zijn cadeautje.

4. Was het fout van Mark?

- Ja, zijn.
- Ja, van hem.
- Ja, dit was zijn fout.
- Nee, dit was hem niet.
- Nee, niet van hem./Nee, niet zijn.

Voornaamwoorden	Russisch: onbepaald vnw. <i>men</i> ontbreekt → pro-drop
-----------------	--

Oefening 15.

Doel van de oefening: Onbepaalde voornaamwoord men juist leren gebruiken.

Vertaal naar het Nederlands.

1. В кафе ходят с друзьями, не с бабушкой.- _____
2. Нельзя этого говорить.- _____
3. Говорят, что это твоя вина.- _____
4. Тут делают, что хотят.- _____
5. Зимой носят теплую одежду.- _____
6. Сюда приходят, чтоб поговорить, а не читать.-

7. Все знают, о чем идет речь.- _____

Oefening 16.

Doel van de oefening: Onbepaalde voornaamwoord men juist leren gebruiken.

Schrijf 5 zinnen met men op en gebruik het voornaamwoord IK in plaats daarvan.

Voorbeeld: **Men ziet** niets in het donker. → **Ik zie** niets in het donker.

1. -----
2. -----
3. -----
4. -----

5. -----

Voornaamwoorden	Nederlands: wederkerend vnw. wordt verbogen
-----------------	---

Oefening 17.

Doel van de oefeningen: Vormen van de Nederlandse wederkerend voornaamwoord juist leren gebruiken.

Zoek uit in welke zinnen het woord zichzelf correct is gebruikt. Vertaal de zinnen naar het Russisch.

1. Zij hebben het alleen over zichzelf gehad.- _____
2. Ik heb onszelf er goed op voorbereid.- _____
3. Ik heb mezelf beter gemaakt.- _____
4. Heb je jezelf aangekleed? Grote jongen, hoor!-

5. Hij ziet hemzelf in de spiegel niet.- _____
6. Jullie praten alleen over mezelf.- _____
7. Zij heeft gisteren hemzelf geknipt.- _____
8. We konden onszelf niet horen. - _____
9. Hij heeft jezelf op TV gezien.- _____
10. Hij vergeet zichzelf. - _____
11. De kapper scheert zichzelf.- _____
12. Bij het schillen van de aardappels heb ik me gesneden.-

13. Jan vroeg Karel of die zichzelf herkende op de politiefoto's.-

Oefening 18.

Vertaal naar het Nederlands.

1. Она любит себя больше, чем ты думаешь.
2. Им приходится надеяться только на себя.
3. Мы купили себе мяч.
4. Они наряжают себя к празднику.
5. Вова рассматривал фотографии и увидел самого себя.
6. Зачем ты обвиняешь себя в его ошибках?

Werkwoorden

Sterke en zwakke werkwoorden

Werkwoorden	Nederlands: zwakke versus sterke ww.
-------------	--------------------------------------

Oefening 19.

Doel van de oefeningen: Sterke en zwakke werkwoorden correct leren gebruiken.

Vul de correcte vorm van de sterke werkwoorden in. Vertaal de zinnen naar het Russisch.

1. De bloemen (staan)..... eerst op tafel. 2. Wat (vragen) Ze? 3. (Mag) jullie dat nooit? 4. Hij (blijven)..... op de fabriek. 5. Ik (vinden) 5 euro. 6. Ze (komen)..... gisteren hier. 7. (Slapen)..... zij thuis? 8. Om hoe laat (beginnen)..... Hij? 9. (Lezen) je dat boek daar? 10. (Houden)hij van haar? 11. Wat (eten)..... u? 12. Ze (spreken)..... Russisch. 13. Gisteren (schijnen)..... de zon. 14. Het (worden)..... mooi weer. 15. Eindelijk (verschijnen) Henk.

Oefening 20⁷.

Vul de correcte vorm van de sterke of zwakke werkwoorden in. Vertaal de zinnen naar het Russisch.

1. De storm (verwoesten)..... ons tuinhuisje.
2. We (gaan)..... met de fiets naar de volgende bestemming waarna we met de trein verder (reizen).....

⁷ Zinnen zijn overgenomen van <http://cambiumned.nl/hpoefpvvt.htm> en <http://cambiumned.nl/hpoefvertijdzwst.htm> .

3. Het team (landen)..... gisteren pas laat op Schiphol.
4. Hij (bekleden)..... de stoel opnieuw.
5. Ik (beven)..... enorm toen ik (zien)wat er (gebeuren)
6. Wij (kopen)..... zoveel omdat hij daar altijd veel van (eten).....
7. De kinderen (lachen)..... toen hij weer eens (morsen).....
8. Ik (vermoeden)..... dat al.
9. De deurknop (blinken)..... als nooit tevoren.
10. Nadat hij een uur op kop (liggen)....., (winnen)..... hij de wedstrijd uiteindelijk niet.
11. Wij (vermoeden)..... dat de verzekering het (vergoeden).....
12. Het nieuwtje (verspreiden)..... zich snel door de school.
13. Mijn vriend (posten)..... de aanvraag nog net op tijd.
14. Hij (schrijven)..... het antwoord stiekem op zijn hand.
15. Hij (racen)..... met zijn scooter naar huis.
16. Die familie (verhuizen)..... bijna elk jaar.
17. Het rotsblok (vallen)..... op een geparkeerde auto.
18. De leraar (worden)..... boos omdat jij zo vaak (lachen).....
19. Hoe lang (branden)..... die kaarsen?
20. Mijn auto (starten)..... vanmorgen niet.
21. Wij (melden)..... ons al vroeg.
22. Mijn moeder (hechten)..... veel waarde aan die lepels.
23. Het (tochten)..... in dat bijgebouw verschrikkelijk.

Pro-drop

Werkwoorden & Persoonlijke voornaamwoorden	Russisch: pro-drop
---	--------------------

Oefening 21.

Doel van de oefeningen: Het weglaten van de persoonlijke voornaamwoorden afleren.

Vertaal de zinnen naar het Nederlands.

1. Живу и работаю в Париже.- _____
2. Ест по утрам кашу.- _____
3. Были летом в Барселоне.- _____
4. Хотим написать статью об Аjax.- _____
5. Боялась темноты.- _____
6. Роботом до 17.00.- _____

7. Когда, говоришь, это было? - _____
8. Где твой компьютер? Сломался. - _____
9. В последнее время болеем часто. - _____
10. Ждет не дождется начало фильма. - _____

Oefening 22.

Gebruik je vaak in het Nederlands zinnen zonder ik/hij/wij zoals in het Russisch voorkomt? Schrijf er een paar op in correct Nederlands.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Gerundium

Gerundium	Nederlands: geen gerundium
-----------	----------------------------

Oefening 23.

Doel van de oefeningen: Constructies aanleren die in het Nederlands i.p.v. het gerundium gebruikt worden.

Vertaal de zinnen naar het Nederlands met behulp van zonder te + inf., terwijl, door + inf., na (te) + inf., toen.

1. **Не дожидаясь** конца фильма, он покинул кинотеатр.
2. Очень осторожно, **не торопясь**, он шел к своей цели.
3. Танцевали под дождем, **не чувствуя** холода.
4. **Живя с** родителями, мне никогда не приходилось готовить.
5. Говори, но только **хорошо подумав**.
6. Вечером, **засыпая**, он смутно вспоминал события дня.
7. Он прервал свой рассказ, **закуривая**.
8. Она разбудила сына **улыбаясь**.
9. **Будя** сына, она улыбалась.

Oefening 24.

Vertaal deze woorden naar het Nederlands.

1. Рассказыва́я; 2. Окончи́в; 3. Пролете́в; 4. Подава́я; 5. Засыпа́я; 6. Спуска́ясь с лестницы́; 7. Войдя́; 8. Спев; 9. Убира́я; 10. Убрав; 11. Блестя́; 12. Шепча́.

Oefening 25.

Vervang het eerste deel van de zin naar de constructie met door/zonder/na + te en vertaal.

1. Als hij direct schuld bekend, zal hij een betere indruk op de rechter maken. 2. Omdat men hem een mooie baan aanbood, kon men hem verleiden naar Amerika te komen. 3. Hij waarschuwde de politie niet en verliet de plaats van het ongeluk. 4. Als je niets van financiële politiek snapt, kun je ook niets van de moderne maatschappij begrijpen. 5. Nadat hij zijn hele gezin in het oorlogsgeweld verloren had, verliet hij Italië. 6. Hij merkte iets onduidelijks op over onze bejaarden en verdween daarna om de hoek. 7. Wanneer u zich de verhouding tussen dichters en professoren voorstelt, kunt u dit soort teksten beter vertalen. 8. Ze zong een paar prachtige liederen en toen ging ze eenzaam in een hoekje zitten. 9. Hij had niets aan dat gebied kunnen veranderen en keerde terug naar Griekland.

Bijwoord ER

Bijwoord	Nederlands: woordje <i>er</i> (verschillende functies)
----------	--

Oefening 26.

Doel van de oefeningen: Functies van ER kunnen onderscheiden en leren juist te gebruiken.

Lees de tekst 'Wie heeft daar gewoond?'. Het woord ER wordt er vier keer gebruikt. Leg uit waarom er ER staat.

WIE HEEFT DAAR GEWOOND?

'In dat huis daar, met die lelijke witte ramen, heb jij toch gewoond?', vraagt Liesje. 'Nee', antwoordt Klaas, 'maar ik ben er wel vaak geweest. Ger heeft er heel lang gewoond. Zijn broers hebben er trouwens ook nog gewoond, maar die heb ik nooit gekend. Nu is er geloof ik een bloemenwinkel.' 'Dat klopt. Ze hebben er hele mooie bloemen. En goedkoop ook. Ik hou van die kleine winkeltjes, ze zijn zo gezellig.' 'En in dit huis is Rembrandt vaak geweest, zegt men. Men zegt zo veel...'

Oefening 27.

Vul als het nodig is de gaten in.

1. Wie is ... daar? 2. Hij heeft ... al vier. 3. Wie heeft ... een wit hondjes ... gevonden? 4. Wie is ... geboren, gestorven? 5. ... ligt een brief voor je klaar. 6. Ik weet niet wie ... allemaal gekomen zijn. 7. Ik heb ... drie boeken liggen. 8. Wie schrijft ... een brief? 9. Wat is ... gebeurd? 10. ... wordt nagedacht. 11. ... wordt ... door hem een verhaal verteld. 12. Wat wordt ... gezegd? 13. Hij vertelt ... een verhaal. 14. We zijn ... niet voor.
- 2.

Zinnen

Woordvolgorde

Woordvolgorde	Nederlands: V2. Nederlands: in bijzinnen werkwoord achteraan
---------------	---

Oefening 28.

Doel van de oefeningen: Juiste woordvolgorde aanleren.

Maak zinnen van de volgende woorden. Vertaal de zinnen naar het Russisch.

1. Erg-oud-zij-en-zijn-lui. 2. Woon-in-Utrecht-ik-het-centrum-van. 3. Vrouw-de-een-en-fiets-fietst-van-Pieter-heeft-graag. 4. Klaas-niet-vandaag-werkt. 5. Vandaag-misschien-ik-maargewoon-bed-in-blijf. 6. Liesje-ook-thuis-gelukkig-straks-weer-komt. 7. Vandaag?-eten-we-wat. 8. De-op-helaas-wijn-is. 9. Russische-ik-oma-een-heb-namelijk. 10. Wel-ik-het-geprobeerd-heb-al.

Oefening 29.

Vertaal naar het Nederlands.

1. Когда/если чистишь лук, появляются слезы на глазах. 2. Когда варят картошку, обычно сначала ее чистят. 3. Если хотите выпить, напитки стоят на столе. 4. У Маши есть книжка, в которой в точности указано, что нужно делать, если их ее машина сломалась. 5. Из-за того, что сцепление было сломано, машина не могла ехать быстрее чем 20км. в час. 6. Когда я его спросил, для чего он это использует, он ответил <...>. 7. На карте отмечено, как нам ехать. 8. Он говорит, что поедет в Россию. 9. Я говорю, что приду завтра. 10. Я заболел, когда я там работал.

Tijdsagreement

Woordvolgorde	Russisch: in bijzinnen geen tijdsagreement
---------------	--

Oefening 30.

Doel van de oefeningen: Het juiste tijdsgebruik aanleren.

Kies de juiste werkwoordsvorm. Vertaal de zinnen naar het Russisch.

1. Ik *dacht*, dat je ook *zou komen* naar het concert. 2. Ze *zei*, dat ze je/jou *zag*. 3. Ze *zei*, dat ze je *had gezien*. 4. Ik *wist*, dat ze dit *zou zeggen*.

Oefening 31.

In de volgende zinnen wordt de tegenwoordige tijd gebruikt: Henk vindt..., Marja zegt..., Irene wil... Gebruik in deze zinnen de verleden tijd, vergeet niet de tijd in de bijzinnen aan te passen.

1. Henk vindt dat hij zich eerst moet scheren. 2. Marja zegt dat ze lief en leed met me zal delen. 3. Irene wil dat Hugo zijn baard laat groeien. 4. Ik denk achteraf dat jullie me gewoon iets wijs wilden maken. 5. Ze hebben het erover dat ze gaan winkelen. 6. We geloven niet dat ze het laat zullen maken. 7. Ik herinner me niet dat hij van school is getrapt. 8. Het lijkt wel of zij eigenlijk iets heel anders bedoelen. 9. Ik vraag alleen maar of jullie al doorhebben, wie hier eigenlijk de macht heeft. 10. Ze zegt dat ik wel ziek zal worden.

Oefening 32.

Vertaal naar het Nederlands.

1. Они обещали, что будут хранить этот кубок, имеющий большую ценность, специально для нас. 2. Я ему ответил, что никогда не смогу объяснить ему это правило. 3. Он кричал, что обжег (себе) пальцы ног. 4. Вдруг я увидел, что у львицы уже нет хвоста. 5. Он не показывал, где нашел этот клад? - Нет, это остается загадкой. 6. На основании ее слов я начал надеется, что это не будет окончательной и единственной целью нашей поездки. 7. Еще до того, как ты позвонил, они уже договорились, что тебя сюда не пустят. 8. Когда оказалось, что он в меня влюблен, я переехала в другой город. 9. Он заставил меня поверить, (сказав), что наши студенты делают успехи (идут вперед). 10. Оказалось, что он не решается искупаться в глубокой реке.

8. VERTALINGEN VOOR DE DOCENT

Oefening 9.

1. (Het) prachtige idee; 2. Mijn broers; 3. Geen (de niet) erg mooie gevels; 4. (De) moeilijke lessen; 5. (De) zeven manen; 6. Onze nachten op de trappen; 7. Twee klokken; 8. Twee uur; 9. (De) oude schoolvrienden; 10. (De) nieuwe centra; 11. Uw zoons; 12. (De) zondagen; 13. Veel interessante woordjes.

Oefening 10.

1. auto's; 2. bedden; 3. Bloemen; 4. Boeken; 5. Cadeautjes; 6. Films; 7. Geschiedenissen; 8. Honden; 10. Kasten; 11. Lucifers; 12. Mannen; 13. Oma's; 14. Scholen; 15. Talen; 16. Telefoons; 17. Vissen; 18. Vrouwen; 19. Woorden; 20. Musea/museums.

Oefening 15.

1. Naar het café gaat men met zijn vrienden, niet met zijn oma.
2. Men mag dat niet zeggen.
3. Men zegt dat het jouw schuld is.
4. Hier doet men wat men wil.
5. 's Winters draagt men warme kleding.
6. Hier komt men om te praten en niet om te lezen.
7. Iedereen weet/men weet waar het om gaat.

Oefening 18.

1. Ze houdt meer van haarzelf dan je denkt.
2. Ze kunnen alleen op zichzelf beroep doen.
3. We hebben een bal voor onszelf gekocht.
4. Ze kleden zichzelf voor het feest.

5. Vova was de foto's aan het bekijken en zag zichzelf/hemzelf erop.
6. Waarom beschuldig je jezelf van zijn fouten?

Oefening 21.

1. Ik woon en werk in Parijs.
2. 's Ochtends eet hij/zij pap.
3. Wij/zij waren in Barcelona deze zomer.
4. We willen een artikel schrijven over Ajax.
5. Zij was bang van het donker.
6. We werken tot 17.00 uur.
7. Wanneerzeg je dat het gebeurde?
8. Waar is je computer? – Hij is kapot.
9. De laatste tijd zijn we vaak ziek.
10. Hij kan niet wachten tot de film is begonnen.

Oefening 23.

1. Hij heeft de bioscoop verlaten, *zonder op het eind van de film te wachten*.
2. *Zonder op te schieten*, heel voorzichtig, ging hij naar zijn doel toe.
3. Ze dansten in de regen *zonder het koud te hebben*
4. *Toen* ik bij mijn ouders woonde, hoefde ik nooit te koken.
5. Zeg het maar/je mag het zeggen, maar alleen *na goed na te denken*.
6. 's Avonds, *terwijl* hij *in slaap aan het vallen was*, herinnerde hij vaag de gebeurtenissen van de dag.
7. Hij onderbrak zijn verhaal *door een sigaret aan te steken*.
8. *Terwijl* ze *lachte*, maakte ze haar zoon wakker.
9. Ze lachte, *terwijl* ze haar zoon wakker *maakte*.

Oefening 24.

1. Door te vertellen/ *terwijl* hij/zij (dit) vertelde; 2. Na afmaken (studie)/ *nadat* hij/zij (de studie) had afgemaakt; 3. Na over (Engeland) vliegen/ *nadat* over (Amsterdam) hebben gevlogen; 4. Door aan te geven aan/ *terwijl* hij/zij (dit) aangaf aan; 5. Door in slaap te vallen/ *terwijl* hij/zij

in slaap viel. 6. Door de trap af te gaan/ terwijl hij/zij de trap afgang; 7. Na binnenkomen/nadat hij/zij naar binnen kwam; 8. Na zingen/nadat hij/zij heeft gezongen; 9. Door schoon te maken/terwijl hij/zij schoon maakte; 10. Na schoonmaken/ nadat hij/zij schoon had gemaakt; 11. Door te glanzen/terwijl hij/zij glansde. 12. Door te fluisteren/terwijl hij/zij fluisterde.

Oefening 29.

1. Als je een ui schoonmaakt, krijg je tranen in je ogen. 2. Als men aardappelen kookt, haalt men meestal eerst de schillen eraf. 3. Als jullie wat willen drinken, staat de drank op tafel. 4. Masha heeft een boekje waarin precies staat aangeduid wat ze moet doen als haar auto kapot is. 5. Omdat de versnelling kapot was, kon de auto niet harder dan twintig kilometer per uur rijden. 6. Toen ik hem vroeg waarvoor hij die gebruikte zei hij <...>. 7. Op de kaart staat hoe we moeten rijden. 8. Hij zegt dat hij naar Rusland gaat. 9. Ik zeg dat ik morgen kom. 10. Ik werd ziek toen ik daar werkte.

Oefening 30.

1. Я думал, что ты тоже придешь на концерт. 2. Она сказала, что видит тебя. 3. Она сказала, что видела тебя. 4. Я знал, что она это скажет.

Oefening 32.

1. Zij beloofden dat zij deze beker, die van grote waarde was, speciaal voor ons zouden bewaren. 2. Ik antwoordde hem dat ik hem die regel nooit zou kunnen uitleggen. 3. Hij schreeuwde dat hij zijn tenen had verbrand. 4. Plotseling zag ik dat de leeuw geen staart meer had. 5. ‘Heeft hij niet laten zien waar hij die schat had gevonden?’ – ‘Nee, dat blijft een raadsel’. 6. Op grond van haar woorden begon ik te hopen dat dit niet de definitieve en enige doel van onze reis zou zijn. 7. Nog voor jij belde hadden zij al afgesproken dat zij jou hier niet toe zouden laten. 8. Toen bleek dat hij verliefd op me was, ben ik naar een andere stad verhuisd. 9. Hij maakte me wijs dat onze studenten vooruit gingen. 10. Het bleek dat hij niet in de diepe rivier durfde te zwemmen.

9. Tabel 3: Reductie van de Russische klinkers.

Klinkers	Reductie	Voorbeeldwoord	Uitspraak
/a/ en /o/ na harde medeklinkers	Halve reductie: [ʌ] Sterke reductie: [ə]	Ананás (ananas) /ananás/ Дорабóтка (afwerking) /dorabótkə/	[ʌnʌnás] [dərʌbótkə]
/a/ en /e/ na zachte medeklinkers	Halve en sterke reductie: [i̯] in St.Petersburg en omg. [ɪ] in Moskou en in zuiden	Пятно́ (vlek) /pʼatnó/ Белóк (eiwit) /belók/	[pʼi̯ˈtɲó] of [pʼɪtɲó] [bʼi̯ˈlók] of [bʼɪlók]
/e/, en /i/ na harde medeklinkers	[i̯]	Эскáда (eskader) /eskáda/ Цыгáн (zigeuner) /t̪sigán/	[iskádə] [t̪ɪgán]
/i/ na zachte medeklinkers	[ɪ]	Кúрит (hij rookt) /kúrʼit/	[kúrʼɪt]
/u/ na medeklinkers	[u]	На́дю (Nadja 4 ^e nv, enklv.) /nádʼu/ Тюрба́н (tulband) /tʼurbán/	[nádʼu] [tʼurbán]